

ADRODDIAD I'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

2 Tachwedd 2026

TEITL: Rhaglen Blwyddyn 2 y Gronfa Trafnidiaeth Rhanbarthol

AWDUR: Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yw hysbysu'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ynghylch y rhestr arfaethedig o gynlluniau trafndiaeth y ceisir cael Cyllid Trafnidiaeth Rhanbarthol ar eu cyfer dros 2027/28. Cyflwynir y rhestr hwn i'r CBC ar 20 Tachwedd gyda'r argymhelliad bod y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cymeradwyo ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru yn unol â therfynau amser Llywodraeth Cymru. Bydd hyn hefyd yn cynnwys dyraniad arfaethedig o'r cyllid ar gyfer blwyddyn ariannol 2028/29, yn unol â disgwyliadau Llywodraeth Cymru. Mae'n cael ei adnabod fel y 'Rhaglen Cynlluniau drafft'.

2. ARGYMHELLION A GEISIR

- 2.1. Bod yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn argymell bod y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cymeradwyo'r Rhaglen Cynlluniau drafft i'w chyflwyno i Lywodraeth Cymru.

3. Y RHESWM AM YR ARGYMHELLION

- 3.1. Ymhellach i ganllawiau ariannu Trafnidiaeth Rhanbarthol Llywodraeth Cymru, mae gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig gyfrifoldeb am ddatblygu Rhaglen Cynlluniau pum mlynedd i'w hariannu gan y Gronfa Trafnidiaeth Rhanbarthol ac am ymgymryd â rheolaeth yn ystod y flwyddyn o'r arian grant sy'n cael ei wario.

4. CEFNDIR

- 4.1. Blwyddyn Ariannol 2026/27 yw'r flwyddyn gyntaf i welliannau trafndiaeth yng ngogledd Cymru gael eu hariannu drwy Gronfa Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTF) Llywodraeth Cymru. Mae'r gronfa hon yn cefnogi'r gwaith o gyflawni'r polisiau a'r blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTP) a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTDP), sy'n cyfrannu at Llwybr Newydd, sef Strategaeth Drafndiaeth Cymru.
- 4.3. Roedd yr RTP a'r RTDP yn destun proses ddatblygu ac ymgysylltu helaeth, gan gynnwys ymgynghoriad cyhoeddus cyn cael eu cymeradwyo gan yr Is-bwyllgor, y CBC a Llywodraeth Cymru.
- 4.4. Cymeradwywyd rhaglen RTF Blwyddyn 1 (2026/27) gan yr Is-bwyllgor a'r CBC ym mis Tachwedd 2025. Mae awdurdodau lleol yn y rhanbarth erbyn hyn yn symud ymlaen i gyflawni'r cynlluniau a ariannwyd drwy'r broses honno.

- 4.5. Bydd cyllid i gyflawni'r cynlluniau yn 2027/28 yn cael ei ddyfarnu'n uniongyrchol i awdurdodau lleol.

5. RHAGLEN DDRAFFT O GYNLLUNIAU'R GRONFA TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL

- 5.1. Mae Uchelgais Gogledd Cymru, gyda chefnogaeth ymgynghoriaeth gan Arup, wedi gweithio'n agos gyda swyddogion awdurdodau lleol a deiliaid portffolio sy'n Aelodau ar draws y rhanbarth i adnabod rhaglen o gynlluniau ar gyfer 2027/28. Mae Llywodraeth Cymru a swyddogion Trafnidiaeth Cymru hefyd wedi bod yn ymgysylltu yn ystod y broses hon.
- 5.2. Mae'r rhaglen wedi'i dylunio i ffitio o fewn cyllideb ddangosol wedi'i darparu gan Lywodraeth Cymru, sydd i'w gweld yn Nhabl 1. Dyma'r un gyllideb gyfalaf a ddarparwyd i ogledd Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol, ac nid yw'n cynnwys unrhyw gynnydd ar gyfer chwyddiant neu unrhyw newidynnau eraill. Nid yw'r gyllideb ddangosol yn cynrychioli dyraniad nac ymrwymiad cyllido y cytunwyd arno gan Lywodraeth Cymru, ac mae'r rhaglen derfynol a'r cynlluniau unigol yn parhau i fod yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.

Rhanbarth y CBC	Cyfalaf (£)	Refeniw (£) (Diogelwch Ffyrdd a Newid Ymddygiad)	Refeniw (£) Gweinyddu'r CBC	Cyfanswm (£)
Gogledd Cymru	28.3m	384k	0.1m	28.784m

Tabl 1

- 5.3. Wrth roi'r rhaglen cynlluniau at ei gilydd, roedd y newidynnau canlynol ymysg yr ystyriaethau allweddol:
- Blaenoriaethu parhad y cynlluniau a ariannwyd eleni sy'n cael eu cyflawni ar draws sawl blwyddyn
 - Polisiâu a dyheadau RTP
 - Blaenoriaethau'r RTDP a'r awdurdod lleol
 - Cyflawni cynlluniau
- 5.4. Gweler y rhaglen ddrafft yn Atodiad 1.

6. CAMAU NESAF

- 6.1. Bydd y Rhaglen Cynlluniau yn cael ei chyflwyno i'r CBC ar 20 Tachwedd.
- 6.2. I sicrhau cydymffurfiaeth ag amserlenni Llywodraeth Cymru, cyflwynwyd rhaglen ddrafft yn unol ag Atodiad 1 i Lywodraeth Cymru ar 30 Hydref.
- 6.3. Yna, bydd Llywodraeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru yn adolygu'r drafft a darparu sylwadau erbyn 18 Rhagfyr. Wedyn, bydd Uchelgais Gogledd Cymru ac Arup yn gweithio gydag awdurdodau lleol i ymateb i sylwadau cyn cyflwyno fersiwn terfynol erbyn 30 Ionawr 2027.
- 6.4. Bydd Llywodraeth Cymru yn cymeradwyo'r rhaglen ac yn anfon llythyrau o gynnig i awdurdodau lleol erbyn diwedd mis Mawrth 2027, a bydd awdurdodau lleol yn dechrau cyflawni'r cynlluniau o fis Ebrill 2027.

7. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 7.1. Bydd cyllid ar gyfer cyflawni cynlluniau yn cael ei ddyfarnu'n uniongyrchol i awdurdodau lleol, felly nid yw'n cael effaith ariannol uniongyrchol ar y CBC.
- 7.2. Er mwyn cefnogi a darparu adnoddau ar gyfer y gwaith o gydlynu a gweinyddu i'r CBC, mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn caniatáu i'r CBC hawlio cost cefnogi rheoli rhaglen o gyllideb yr RTF yn flynyddol. Gwneir hyn i osgoi dosrannu costau ar gyfer rheolaeth gyffredinol y CBC o'r rhaglenni i bob prosiect ac i alluogi arbedion maint. Bydd hyn hefyd yn caniatáu i bob awdurdod ganolbwyntio ar ddylunio a chyflawni'r cynlluniau. Dangosir swm y cyllid arfaethedig i'w hawlio gan y CBC yn y ffigyrau yn Atodiad 1.

8. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 8.1. Mae gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig ddyletswydd statudol i baratoi Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno cyfres o Ganllawiau a Chyfarwyddiadau Desg i'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig er mwyn iddynt ddatblygu eu Rhaglen Cynlluniau ar gyfer 2027/28. Mae'r rhaglen sydd i'w gweld yn atodiad 1 wedi'i datblygu yn unol â'r canllawiau hynny.

ATODIADAU:

Atodiad 1: Rhaglen Cynlluniau Drafft

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae'r rhaglen yn cael ei datblygu drwy broses fesul cam i fodloni amserlen ariannu Llywodraeth Cymru, gyda chyflwyniad cychwynnol o'r drafft yn digwydd cyn iddo gael ei ystyried gan y CBC. Bydd barn yr Aelodau yn llywio'r ystyriaeth honno, ac efallai y bydd diwygiadau pellach yn dilyn adborth Llywodraeth Cymru cyn y cyflwyniad terfynol ym mis Ionawr. Mae ystyriaeth y CBC a'r trefniadau ar gyfer cymeradwyo'r rhaglen derfynol yn rhoi cyfleoedd i oruchwylio'r blaenoriaethau arfaethedig ac unrhyw newidiadau sylweddol."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Mae cynnwys yr adroddiad yn amlinellu'r camau sydd i'w cymryd wrth ddatblygu'r cynllun trafndiaeth rhanbarthol. Rwyf yn fodlon fod cynnwys yr adroddiad yn adlewyrchiad teg o'r sefyllfa ariannol. Bydd Cyllid yn parhau i gydweithio gyda'r swyddogion perthnasol wrth i'r cynllun ddatblygu."